

Atletizm

Yazar Metin Bayram

Gönderim Tarihi: 24-Mar-2018 12:41PM (UTC+0200)

Gönderim Numarası: 935460094

Dosya adı: bayram_cinar_benzerlik.docx (1.14M)

Kelime sayısı: 4121

Karakter sayısı: 27428

<p>Athletics in Ağrı: The history and its place in Turkish sports</p>	<p>Ağrı'da atletizm: Tarihi ve Türk sporundaki yeri</p>
<p>Abstract</p> <p>Today, sport is a phenomenon that almost everyone deals with. Athletics is the oldest sport of history and accepted as the base of all other sports. By establishing Turkish Republic athletics has continually grown up in our country, and it has been become locus of interest of a large number of people both dealing actively and following by.</p> <p>² The purposes of this article are to share knowledge about the history of athletics in Ağrı province, to take attention to the importance and place of the contributions of this province in Turkish sport, and finally to make suggestions on improving athletics for this province.</p> <p>There is no written source containing detailed information about the history of athletics in Ağrı. We obtained the data by interviews with athletes, managers and workers.</p> <p>Athletics has been the most influential branch of sports and almost become a passion in Ağrı from 1930s to now. Almost everyone from 7 to 70 has great interest in athletics in Ağrı. The province has had very significant success at athletics and it has been a special region that caused athletics to gain successful sportsmen/sportswomen both nationally and internationally up to now.</p> <p>In brief we recommend that scientific methods should be used in detection and training of athletes and collaboration of institutions and organizations is needed to improve athletics in the province.</p>	<p>Özet</p> <p>Spor, bugün hemen herkesi ilgilendiren bir fenomendir. Atletizm ise dünyanın en kadim sporu ve diğer tüm sporların temeli olarak kabul edilmektedir. Türkiye'de Cumhuriyet Döneminden sonra gelişen atletizm, bir yandan bireylerin aktif olarak yaptığı diğer taraftan toplumun büyük bir kesimi tarafında ilgiyle izlediği bir spordur.</p> <p>Bu çalışmanın amacı Ağrı'da atletizm tarihi hakkında bilgi vermek, Ağrı'nın atletizme yaptığı katkıların Türk sporundaki yeri ve önemine dikkat çekmek ve ayrıca Ağrı'da atletizm sporunun daha ileriye götürülmesi hususunda öneriler sunmaktır.</p> <p>Ağrı'da atletizm tarihi ile ilgili olarak detaylı bilgi içeren yazılı kaynağa rastlanmamıştır. Bu çalışmadaki bilgiler mülakat tekniği ile elde edilmiştir. Çeşitli dönemlerde spor yöneticiliği yapan şahıslar, sporcular ve çalışanlar veri kaynağını oluşturmuşlardır.</p> <p>Ağrı'da atletizm 1930'lu yıllardan günümüze gelinceye kadar en etkili spor dalı olmuş ve neredeyse bir tutku haline dönüşmüştür. Yediden yetmişe hemen herkes Ağrı'da atletizme büyük bir ilgi duymaktadır. Gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde Ağrı ili atletimde önemli başarılarla imza atmış ve çok önemli sporcular yetiştirmiştir.</p> <p>Bölgede atletizmin ilerlemesi için sporcu tespiti ve yetiştirilmesinde bilimsel yöntemler kullanılmalı, kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği sağlanmalıdır.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Spor; atletizm; Ağrı.</p>

Keywords: Sport; athletics; Ağrı.

2 Giriş

3 Spor, günümüzde hemen herkesi ilgilendirmektedir. Atletizm ise dünyanın en kadim sporu ve diğer
4 sporların temeli olarak kabul edilmektedir. Günümüzde atletizm sporu her geçen gün hemen her
5 kesim tarafından ilgiyle izlenmekte hatta insanlar aktif olarak bu sporla uğraşmaktadır.

6 Ağrı ili, atletizmin Türkiye’de yaygınlaşmasıyla beraber bu spora ilgi duymuş, önemli sporcular
7 yetiştirmiş ve gerek ulusal gerekse uluslararası düzeyde önemli başarılarla imza atmıştır. Bu
8 çalışmanın temel amacı Ağrı’da atletizm sporunun tarihsel gelişimi hakkında bilgi vermek, Ağrı ilinin
9 atletizm sporuna kazandırdığı çok değerli atletleri ve başarılarını hatırlayarak bir arada yazıya
10 geçirmek, Ağrı ilinin atletizm alanında Türk sporundaki yeri ve önemine dikkat çekmek ve son
11 olarak atletizmi daha yüksek seviyelere taşımak için yapılması gerekenler hususunda öneriler
12 sunmaktır.

13 Çalışmada ilk olarak atletizm, tarihçesi, Türkiye’de ve Ağrı’da atletizmin gelişimi konularına
14 değinilecektir. Ağrı ilinin yetiştirmiş olduğu atletler ve başarıları tablo halinde verilecek ve öneriler
15 sunulacaktır.

16 Spor ve Atletizm

17 “Spor; bireysel veya toplu olarak yapılan, kendine has kuralları olan, genelde bir yarışmaya dayanan,
18 bedensel ve zihinsel yetilerin gelişimini sağlayan, eğitici ve eğlendirici bir uğraştır” (Atasoy and
19 Kuter 2005). Günümüzde spor, ayırım gözetmeksizin hemen her kesimden ilgilendiren evrensel bir
20 fenomen haline gelmiştir (Bayraktar and Kurtoğlu 2003). Luschan’a göre spor, kişinin topluma
21 uyumunu sağlamakta, bireylerin beden ve ruh sağlıklarını korumaktadır (Demirhan 2006). Spor,
22 bireysel olarak çalışanların iş performansını artırmakta, kişilerde özsaygı gelişimine olumlu katkı
23 sağlamakta, hayatı daha mutlu ve anlamlı kılmakta, stresle baş etme, günlük yaşamı düzene koyma,
24 özgüven sahibi olma, kişiler arasında iyi ilişkiler kurma ve halden anlama hususlarında olumlu
25 iyileştirmelere neden olmakta ve tüm bunların bir sonucu olarak daha sağlıklı bir toplumun ortaya
26 çıkmasına yardım etmektedir (Zorba 2009).

27 Günümüz modern dünyasında spor faaliyetlerinin şu faydalarının olduğu belirtilmektedir (Sunay
28 and Saracaloğlu 2003):

- 29 - Spor, bireylerin fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal bakımdan gelişimine katkı sağlar,
- 30 - Spor, kişilerin bilgi, beceri ve önderlik yeteneklerini geliştirir,
- 31 - Spor, bireyin öz disiplini düzeyini artırır ve karşılaşılan psikolojik ve fizyolojik sorunlarla
32 mücadelede yardımcı olur,
- 33 - Spor, uluslararası dostluk ve barışa katkı sağlar,
- 34 - Sporun ülke ekonomisine faydaları vardır,
- 35 - Bireysel, ulusal ve uluslararası spor faaliyetleri sonucu bireylerin ve dolayısıyla toplumun
36 günlük yaşamı değerlendirir ve moral düzeyi yükselir,

37 Atletizm; temel hareket biçimlerinden yürüme, koşma, atlama ve atma gibi branşlardan meydana
38 gelen kompleks bir spor dalıdır (Demir 1991). Bu karmaşık hareketler, dolaşım ve sinir sistemini
39 uygun hale getirerek motorik özelliklerden hız, dayanıklılık, hareketlilik ve becerinin; yardımcı motor
40 özelliklerden çabukluk gücü ile esnekliğin gelişmesine ve kusursuz hale gelmesine destek olur
41 (Burmaoğlu 2003).

42 Tüm dünyada gittikçe yayılan ve önemli ölçüde ilgi gören atletizm, milyonlarca amatör uygulayıcısı
43 ve izleyicisi olan bir spor dalıdır. Atletizme olan bu ilgi onu okullara ve kulüplere taşıyarak gündelik
44 yaşamın bir parçasına dönüştürmüştür (Yapıcı and Ersoy 2003).

45 **Atletizmin Tarihçesi**

46 Farklı alanlardaki bilim adamlarının (antropolog, sosyolog) ve spor araştırmacılarının tespitlerine
47 göre insanlar, çok eski çağlarda yaşam mücadelesi içerisinde iken atletizme başlamıştır. Atletizmin
48 esas dalı olan koşu, atma ve ilkel sıçramalardan meydana gelen 5.1000 yıllarda giderek beceri
49 kazanmıştır. İnsan türünün var olduğu günden beri hayatta kalabilmek için yaptığı saldırı, savunma,
50 avcılık gibi hareketlerin temeli koşuya dayanır. Bu bağlamda atletizmin insanlık tarihi kadar eski
51 olduğunu söylemek mümkündür (Şimşek and Gökdemir 2006). Zamanla insanlar, vahşi hayvanlara
52 ve av hayvanlarına karşı geliştirip kullandıkları bu becerilerini ait oldukları topluluğun/kabilenin
53 diğer üyelerine karşı da sergileme ismişler ve böylece ilk yarışma düşüncesi ortaya çıkmıştır.

54 İlk olimpiyatların (M.Ö.776) yarışma programları arasında günümüz atletizm branşlarının birçoğu
55 vardı (Demir 1991). Önceleri yarışmalara soylular amatör olarak iştirak etmekteydi. Ancak M.Ö.
56 6.Yüzyıldan itibaren maddi kazanç ön plana çıkmış, yarışmayı kazanan sporculara verilen ödüllerden
57 dolayı yarışma bir meslek haline gelmiştir. Eski Yunancadaki athlete (atlet) kelimesinin anlamı “bir
58 ödül karşılığı yarışan kişi”dir (Yapıcı and Ersoy 2003).

59 Düzenli atletizm yarışmaları 1825 tarihinden itibaren Londra’da yapılan yarışmalarla başlamıştır. İlk
60 resmi yarışlar İngiltere’de 1840 tarihinde yapılmış ve bu tarih modern atletizmin başlangıcı olarak
61 tescillenmiştir. 1861 yılında ilk atletizm kulübü, Mincino Lane Athletic Club adıyla İngiltere’de
62 kurulmuştur. 1866 yılında ilk şampiyona düzenlenmiş, 1877 yılında da İngiltere ve İrlanda arasında
63 ilk uluslararası müsabaka gerçekleştirilmiştir. 1895 yılından itibaren New York Atletizm Kulübü ve
64 Londra Atletizm Kulübü arasında yarışmalar gerçekleştirilmiş ve bu etkinlikler Amerika, Kanada,
65 Avustralya ve Avrupa’ya yayılmıştır (TAF).

66 İlk modern olimpiyat oyunları 1896’da Atina’da düzenlenmiş ve atletizm oyunlar arasında yerini
67 almıştır. Kadın atletlerin olimpiyat oyunlarına kabulü, 1928 yılında Amsterdam Olimpiyatları ile
68 olmuştur (The Olympic Museum, 2007:4). Bugün atletizm, olimpiyat oyunlarının en yaygın spor
69 branşını temsil etmektedir.

70 Bugün tüm dünyada kabul gören atletizm kuralları 1912’de Stockholm’de kurulan Uluslararası
71 Amatör Atletizm Federasyonu tarafından tespit edilmiştir. 2001 yılında yapılan 43. Kongrede bu
72 örgüt Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği (IAAF) adını almıştır (IAAF).

73 **Türkiye’de Atletizm**

74 Atletizmin ülkemize gelişi, 19.Yüzyılın sonlarına doğrudur. İlk atletizm faaliyetleri İstanbul’da
75 Kurtuluş Kulübü (Tatavla Kulübü, 1896) tarafından yapılmıştır. Meşrutiyetten sonra (1908) spor
76 ortamı canlanmış bu da atletizmin gelişmesine katkı sağlamıştır. İlk Türk atleti Galatasaraylı futbolcu
77 Celal İbrahim olup kendisi Çanakkale savaşlarında şehit olmuştur. Atletlerimiz uluslararası alanda ilk
78 olarak 1906 Atina Olimpiyatlarına kendi şahsi imkânlarıyla katılıp yarıştılar. Diğer spor dallarında
79 olduğu gibi Türk atletizmi Cumhuriyet Döneminde gelişme göstermiştir (Kalyon, 1994:5). Türkiye
80 İdman Cemiyeti İttifakının gayretleri ve Hükümetin sağladığı maddi destek ile sporcularımız 1924
81 Paris Olimpiyatları’na katıldılar. Türkiye Atletizm Federasyonu 1922’de Türkiye İdman Cemiyetleri
82 İttifakı (TİCİ) bünyesinde kuruldu ve 1924’te IAAF üyeliği onaylandı (TAF).

83 Ülkemizin uluslararası düzeyde madalya aldığı ilk organizasyon Balkan Şampiyonalarıdır. İkinci
84 Dünya Savaşı'ndan sonra yeni rekortmenler yetişmiştir.

85 Uluslararası seviyede ilk büyük başarı, 1948 Londra Olimpiyatlarında elde edilmiştir. Ruhi Sarıalp, üç
86 adım atlamada bronz madalya kazanmıştır.

87 1970'li yıllarda Anadolu'dan gelen atletler ulusal şampiyonalarda başarı elde ederken, uluslararası
88 yarışmalarda durgun bir dönem yaşanmıştır. Uzun mesafe yarışlarda zaman zaman başarılar elde
89 edilse de teknik branşlarda kayda değer başarılar elde edilememiştir. 1980'li yıllarda atletizm yeniden
90 canlanmaya başlamış ve peş peşe rekorların kırıldığı on yıllık bir dönem yaşanmıştır.

91 2000'li yıllarda da uluslararası şampiyonalarda Türkiye'nin başarılı sonuçlar aldığı görülmektedir.
92 Atletizm Federasyonu, 2012 yılında İstanbul'da Dünya Salon Atletizm Şampiyonasını düzenlemiştir.
93 Türkiye, 2016'da Avrupa Kros'ta tarihte ilk kez madalya sıralamasında birincilik elde etmiştir. Diğer
94 taraftan Balkan şampiyonalarında zirvede yer alan Türkiye, bölgesinde önemli bir atletizm merkezi
95 haline gelmiştir. Türkiye'de 2016 yılı itibarıyla 160 bin civarında lisanslı sporcu ve 900 kulüp
96 bulunmaktadır.

97 Ağrı İlinde Atletizm

98 Ağrı'da atletizm tarihi ile ilgili olarak detaylı bilgi içeren yazılı kaynağa rastlanmamıştır. Bu başlık
99 altındaki bilgiler mülakat yöntemi ile elde edilmiştir. Çeşitli dönemlerde spor yöneticiliği yapan
100 şahıslar, sporcular ve çalışanlar veri kaynağını oluşturmuşlardır. Elfesiya ALPTEKİN, Mehmet
101 YILDIRIM, Sadık SALMAN, İsmet ŞENGÜL, Bahattin KAYAN, Sıddık DURSUN, Ali
102 DOKAK ve Mehmet KAYAN ile yapılan görüşmeler sonucu çok önemli bilgilere ulaşılmıştır. Yine
103 bu kişilerin verdikleri bilgiler doğrultusunda uluslararası düzeyde başarı elde eden Ağrılı sporcuların
104 listelendiği tablo (Ek-1) oluşturulmuştur. Ağrı atletizm tarihinde de önemli yer tutan bu kişilere
105 araştırma ekibi olarak teşekkür ediyoruz.

106 Ağrı'da halk evlerinin kurulmasından sonra atletizm faaliyetlerinin başladığı görülmektedir. 1935
107 yılında Ağrı'da ilk spor kulüpleri kurulmaya başlamıştır. Ancak bu dönemde yine de çok fazla
108 faaliyetin yapıldığı ve sporcuların yarışmalara katıldığı söylenemez.

109 Ağrı'da atletizm 1930'lu yıllardan günümüze gelinceye kadar en etkili spor dalı olmuş ve neredeyse
110 bir tutku haline dönüşmüştür. Yediden yetmişe hemen herkes Ağrı'da atletizme karşı büyük bir ilgi
111 duymaktadır. Bugüne gelinceye kadar Türkiye şampiyonası milli takım seçmelerine çok sayıda Ağrılı
112 atlet katılmış, yüzlercesi ülkemizi başarıyla temsil etmiştir. Bir dönem 25 kişilik milli takım
113 kadrosunda yer alan 9 sporcunun Ağrılı olması büyük bir başarı olarak kabul edilmiştir.

114 1962 yılında Beden Terbiyesi Bölge Müdürü olarak spor teşkilatının başına geçen ve ilk kurum
115 müdürü olan Salih Zeki Özdemir'in büyük çabalarıyla Ağrı'da atletizm faaliyetleri yürütülmeye
116 başlamıştır. Ancak o dönemde sporcular için tahsis edilen ulaşım, haberleşme, beslenme ve barınma
117 imkânları oldukça kısıtlı idi. Sporcular için Ağrı merkezde barınma yeri dahi yoktu. Böyle bir
118 ortamda gençleri atletizm gibi mücadele isteyen bir branşa teşvik etmek oldukça zor bir durumdu.
119 Salih Zeki Özdemir, ilk önce il ve ilçe merkezlerinde yaşayan ailelerle diyaloga geçerek sporun
120 öneminden bahsetmiş, spor bilincini aşılama çabasıyla çalışılmıştır. Ancak ekonomik sıkıntı yaşayan aileler,
121 spora pek sıcak bakmadıkları gibi koşmanın onlara hiçbir şey kazandırmayacağını düşünerek
122 çocuklarını işçi olarak çalıştırıp aile ekonomisine katkıda bulunmalarını tercih etmişlerdir. Yine de
123 bilinçli ve devlet memuru üyesi olan aileler çocuklarını spora yönlendirmişlerdir. Bu kadar çabaya
124 rağmen çok fazla sporcuya ulaşılammış, birkaç gencin ilkel koşullar altındaki çabasından başka ileri
125 gidilememiştir. Bu dönemde Geçitalan (Gerger) köyünden Cengiz Gökçe (Şehit Naci Gökçe'nin
126 akrabası), Bahattin Kayan, Ertuğrul Süzer, Sıddık Dursun, Yusuf Çinkılıç, İsmet Şengül, Mehmet
127 Yıldırım ve Baki Öz'den oluşan sporcu grubuyla atletizm faaliyetleri yürütülmüştür.

Şekil 1. Elfesiya Alptekin

128

129

130 Ağrı'da atletizm ciddi anlamda 1966 yılından sonra yaygınlaşmaya başlamıştır. Hatta 1970 yılında o
131 dönemde Türkiye'nin başarılı maratoncuları olan Balıkesir bölgesinden İsmail Akçay, Muş
132 bölgesinden Veli Ballı, Erzincan bölgesinden Hüseyin Aktaş, Ankara bölgesinden Musa Kalemoglu,
133 Ağrı bölgesinden Cengiz Gökçe ve Kemal Murat'ın katıldığı maraton Türkiye şampiyonası seçme
134 yarışı Ağrı'da yapılmıştır. Aynı yıllarda maraton dışındaki yarışmalarda koşan Sadık Salman, Siddık
135 Dursun, Bahattin Kayan, İsmet Şengül ve Mehmet Yıldırım gibi isimler de dönemin başarılı
136 sporculardır.

137 1973 yılında Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğüne Elfesiya Alptekin atanmıştır. Alptekin, beden
138 eğitimi öğretmenleriyle diyaloga geçerek derslerde atletizm sporunun öneminden bahsetmelerini
139 istemiş, kitlelere yayılması konusunda çalışmalarına başlamış ve böylece halk bilinçlendirilmeye
140 çalışmıştır. Bu zor olan spor branşında daha mücadeleci yapıya sahip oldukları varsayımıyla köylü
141 çocukların atletizme kazandırılmasına yönelik girişimlerde bulunulmuş ve günümüzde bile spor
142 adamlarının yapamadığını 1973 yılından sonra hayata geçirmiştir. Alptekin, dönemin emektar spor
143 adamlarından (Bahattin Baycur, Yakup Alpaslan, Enver Bayram) oluşan grubu yanına alarak, Nisan
144 ayında başlayıp Haziran ayının sonlarına doğru il, ilçe ve köy okullarını dolaşarak atletizm
145 taramalarını gerçekleştirmiş, başarılı olan sporcuları tespit ederek Ağrı merkezde büyük final
146 yarışlarını gerçekleştirmiştir. Öncelik, köy ve ilçelerden gelen atletlere verilmeye çalışılmıştır. Bu
147 çalışmalar neticesinde o dönem ulusal düzeyde bırakın ferdi olarak birinci olmayı takım halinde bile
148 ilk üçe girmek büyük başarı sayılırken, Ağrı bölgesinden atletizm milli takımına çok sayıda sporcu
149 seçilmiştir. Bu sporcular arasında Sadık Salman, Balkan şampiyonu olmuş dönemin spor bakanı,
150 federasyon başkanı, yazılı ve görsel basın tarafından büyük takdir almıştır. Salman, Ağrı'ya
151 geldiğinde davullar-zurnalar eşliğinde karşılanmıştır.

152

153

Şekil 2. Ali Dokak ile Bahattin Kayan (Sivil Kıyafetli)

154

155

156

157

Sadık Salman, Sıddık Dursun, Bahattin Kayan, İsmet Şengül, İbrahim Doğan, Ayhan İnanlı, İshak Kaya, Metin Bayram, Mehmet Kayan, Ali Dokak, Filiz Salman ve Güneş Kaplan gibi pek çok Ağrılı atlet millî takımı başarıyla temsil etmişlerdir. Aynı isimler yine Ağrı'da atletizm sporunun gelişmesi için çaba harcamış, adeta lokomotif görevini yaparak birçok genci atletizm sporuna başlatmışlardır.

158

159

Şekil 3. Sadık Salman

160

161

162

1980'li yıllarda da oldukça başarılı atletler Ağrı'dan çıkmıştır. Bunlardan biri Melahat Kocalp'tir. 9 Aralık 2004 yılında o dönemin ünlü muhabiri Savaş Ay, Kocalp'in ilginç başarı hikâyesini köşesine şu şekilde taşımıştır (Sabah):

163

164

165

“Melahat Kocalp bir zamanlar Türkiye’de birçok rekora imzasını atan birçok uluslararası yarışta ülkesini başarıyla temsil eden bir atletti. 9 yaşında Doğubayazıt’ta düzenlenen bir atletizm yarışına katılarak, onlarca erkeğin bulunduğu yarışta birinci bitirmişti. O dönemin Ağrı Valisi Kutlu Aktaş,

166 Kocalp'in elinden tutarak Ağrı genelinde düzenlenen atletizm yarışına soktu. Kocalp buradan da
167 birincilikle ayrıldı. Her şey üç hafta içinde olmuştu, 9 yaşındaki Melabat'ın ailesinin yanına gelen
168 Gençlik İl ve Spor Müdürlüğü yetkilileri küçük kız takıma almak istediklerini söyledi.

169 Kırılması zor rekorlar!..

170 Doğubayazıt'ın dağ köyünde yaşayan Melabat, 9 yaşında kendi istemi dışında milli takıma girmeye
171 hak kazanmıştı. Kocalp, 1984 ile 1996 yılları arasında yıldızlar, gençler ve büyükler Türkiye
172 rekorlarını kırmayı başardı. Melabat Kocalp'in salon koşusu rekorları aradan yıllar geçmesine
173 rağmen hâlâ kimse tarafından kırılmadı. Balkan şampiyonlukları da bulunan Melabat, gençler
174 dünya şampiyonasında İngilizce bilmeyen hocalarının parkuru genç atlete yanlış tarif etmeleri nedeniyle
175 gençler dünya ikinciliğini kazanmıştı”.

176

177 **Şekil 4. 1970'li Yıllarda Sporcular ve Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Personeli**

178 Ağrı'da 1962'den günümüze Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü yapan yöneticiler Tablo 1'de
179 gösterilmektedir.

180

Tablo 1. 1962-2017 Yılları Arası Ağrı Gençlik ve Spor İl Müdürleri

	Adı-Soyadı	Tarih Aralığı
1	Salih Zeki Özdemir	1962-1973
2	Elfesiya Alptekin	1973-1980
3	Mehmet Yıldırım	1980-1991
4	Nazım Erdoğan	Kısa süreliğine
5	Sadık Salman	1991-1998
6	Recep Yıldırım	1999-2001
7	Ali Özdemir	2001-2003
8	Celal Evliyaoğlu	2003-2005
9	Ayhan Yıldırım	2005-2011
10	M. Şafı Erim	2011-2014
11	Aziz Sinan Alp	2015-

181

182

Şekil 5. Sıddık Dursun (84 Numara) ile Bahattin Kayan (82 Numara)

183

184

185

186

Günümüz atletizm başarısına bakıldığında, çok sayıda Ağrılı atlet milli takıma girmekte, ülkemize uluslararası başarılar kazandırmakta, bunun yanı sıra üniversitede spor bölümlerini okumakta, mezuniyetten sonra da akademik çalışmalar yapmakta ve yeni sporcuları tespit etme ve yetiştirme faaliyetleri içinde yer alarak ülke atletizminde katkıda bulunmaktadır.

187

188

Şekil 6. Sevilay Eytemiş ile Metin Bayram (Beyaz Tişörtlü)

189

190

191

192

Son yıllarda uluslararası düzeyde öne çıkan Ağrılı atletlerden bazıları şunlardır (alfabetik olarak sıralanmıştır): Bülent Gönen, Fatma Demir, Fecri İdin, Musa Taşdemir, Nuran Satılmış, Nurkan Dağtekin, Ömer Tuncer, Ramazan Karagöz, Ramazan Yardımcı, Sevilay Eytemiş, Sibel Özdemir, Şehmus Saruhan, Şirin Gönen ve Yakup Gündüz.

193

194

Şekil 7. Fatma Demir

195 Ağrı'da arazi yapısının atletizm branşı için uygunluğu, iklim şartlarının zorluğu, ailelerin ekonomik
196 sorunları ve spordan beklentileri de atletizm başarılarında büyük etken olarak kabul edilmektedir.

197

198

Şekil 8. Başbakan Recep Tayyip ERDOĞAN ve Ağrı Milli Atletler

199 **Ayaktakiler:** Şirin Gönen, Fatma Demir, Nuran Satılmış, Ömer Tuncer, Sibel Özdemir, Ramazan
200 **Yardımcı Oturanlar:** Bülent Gönen, Ramazan Karagöz, Musa Taşdemir, Şehmus Saruhan

201 Geçmişten gelen birikim ve koşulların uygunluğu, bugün Ağrı'yı bir atletizm merkezi yapmıştır.
202 Türkiye'de Ağrı denilince başta Ağrı Dağı olmak üzere atletizm aklı gelmektedir. Bu imajın daha da
203 güçlenmesi noktasında aşağıdaki hususlara önem verilmelidir.

204 **Sonuç ve Öneriler**

- 205 - Ağrı'da atletizm sporunun geliştirilmesi için sporcu seçmelerinin çok titiz yapılması
206 gerekmektedir. Sporcu seçimi için köylere kadar gidilmeli, buralardan yetenekli olan
207 çocuklar ön elemelerden geçirilerek tespit edilmeli, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl
208 Müdürlüklerinin eğitim kamplarında yetiştirilmelidir.
- 209 - Ağrı bölgesinin arazi yapısı, iklim ve diğer koşulları özellikle kros branşı için oldukça
210 uygundur. Bu bağlamda merkezde, ilçelerde ve köylerde sporcu taramalarının
211 gerçekleştirilip, tespit edilen yetenekli sporcuların alanında uzman antrenörlere emanet
212 edilmesi, atletizm sporunun geleceği açısından oldukça önemlidir.
- 213 - Atletizm sporuna başlayan çocukların fiziki yapıları dikkate alınmalı, orta ve uzun mesafe
214 branşlarına ağırlık verilmelidir.
- 215 - Ağrı'da mevcut tesislerin bakımı yanında yeni tesisler yapılmalıdır. Zira köyünden veya
216 ilçesinden ayrılarak gelen sporcuların temel ihtiyaçları olan barınma ve beslenme sorunları bu
217 şekilde çözülebilir.
- 218 - Sporcuları çalıştıran antrenörlerin spor bilimini ve dünyada atletizm alanındaki gelişmeleri
219 takip etmeleri, bir başka deyişle kendilerini geliştirmeleri ve bu bilgi birikimini Ağrı'ya
220 katkı sağlayacak şekilde değerlendirmeleri için çeşitli kurs ve seminerlere katılmaları
221 sağlanmalıdır.
- 222 - Diğer sosyal alanlarda olduğu gibi spor ve atletizmle ilgili olarak da çeşitli sorunlar
223 (maddi, teknik, yönetsel, gıda, sağlık, eğitim gibi) vardır. Bu sorunlar, profesyonel bir
224 yönetim anlayışı ile çözülebilir.
- 225 - Atletizme olan sevginin artırılması ve çocuk ve gençlerin atletizme yönlendirilmesine
226 yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Bu bağlamda atletizm kampüsleri ve kamp eğitim
227 merkezleri kurulmalı mevcut olan merkezler ise daha işlevsel hale getirilmelidir.
- 228 - Yetenekli sporcuların tespit ve yetiştirilmesinde bilimsel esaslara dikkate alınmalı, acele
229 etmeden uzun vadeli planlama yapılarak hareket edilmelidir.
- 230 - Sporcular, antrenörler ve diğer çalışanlara hem maddi hem de manevi yönden destek
231 sağlanmalıdır.
- 232 - Atletizmin bölgede yaygın hale getirilmesi, sporcu tespiti ve yetiştirilmesi gibi konularda
233 resmi ve özel kuruluşlar arasında (üniversite, Milli Eğitime bağlı birimler, spor kulüpleri,
234 sponsor markalar, sivil toplum kurumları, sağlık kuruluşları...) koordinasyon ve işbirliği
235 sağlanmalıdır.
- 236 - Sporcu ve antrenörler için eğitim imkânları artırılmalıdır.

237

238 **Kaynaklar**

- 239 Atasoy, B. and F. Ö. Kuter (2005). "Küreselleşme ve Spor." Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi
240 Dergisi XVIII (1): 11-22.
- 241
- 242 Bayraktar, B. and M. Kurtoğlu (2003). "Sporda Performans, Etkili Faktörler, Değerlendirilmesi ve
243 Artırılması." Klinik Gelişim 22(1): 16-24.
- 244
- 245 Burmaoğlu, G. (2003). Atletizm Erzurum, Atatürk Üniversitesi BESYO Ders Notları.
- 246

247 Demir, M. (1991). Atletizm Koşular. Ankara, TC Başbakanlık GSGM Spor Eğitimi Dairesi
248 Başkanlığı.
249
250 Demirhan, G. (2006). "Spor eğitiminin temelleri." Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi-Bağırhan
251 Yayınevi.
252
253 IAAF. from <http://www.iaaf.org/aboutiaaf/history/index.html>.
254
255 Sabah. from <http://arsiv.sabah.com.tr/2004/12/09/ay.html>
256
257 Sunay, H. and A. S. Saracaloğlu (2003). "Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelten
258 unsurlar." Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 1(1): 43-48.
259
260 Şimşek, D. and K. Gökdemir (2006). "Ortaöğretimde atletizm yapan sporcu öğrencilerin atletizm
261 branşına yönelme nedenleri ve beklentileri." Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi
262 4(3): 83-90.
263
264 TAF. from <http://www.taf.org.tr/Web/Tarihce.aspx>.
265
266 Yapıcı, K. and A. Ersoy (2003). "Modern Olimpiyat Oyunlarında Atletizm Rekorlarını Hazırlayan
267 Faktörler." Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 8: 373-390.
268
269 Zorba, E. (2009). "Herkes için Yaşam boyu spor." Neyir Yayıncılık, Ankara.
270
271
272

273
274
275
276

EK-1

**AĞRILI ATLETLERİN ULUSLARARASI YARIŞMALARDA
KAZANDIKLARI BAZI BAŞARILAR**
(İsimler alfabetik olarak sıralanmıştır)

Adı Soyadı	Derecesi
Abdülrahman Kara	Avrupa Gençler 3.
Âdem Karagöz	Avrupa Kulüpler
Ali Dokak	Balkan (Takım)
Ayhan İnanlı	Dünya Liseler, Balkan (Takım)
Ayhan Yıldırım	Balkan (Takım)
Aysel Peker	Balkan 2.
Bahattin Kayan	Balkan (Takım)
Bingül Altın	Balkan Gençler (Takım) 3.
Buhan İdin	Balkan Gençler (Takım) 2.
Dehya Altıntaş	Dünya Dağ Koşusu
Fatma Demir	Balkan
Fecri İdin	Türkiye Rekortmeni, Dünya Liseler (1.), Balkan
Fikret Gökçe	Balkan (Takım) 2.
Filiz Salman	Balkan (Takım) 3.
Gülnaz Uskun	Avrupa Gençler 3.
Güneş Kaplan	Balkan (Takım) 2.
Hikmet Kızılkaya	Balkan (Takım) 2.
Hikmet Taştan	Yıldızlar Dünya.
İshak Kaya	Balkan Gençler (Takım)
İshak Kaya (Küçük İshak)	Yıldızlar Dünya
Kemal Dal	Balkan Gençler.
Mehmet Kayan	Avrupa C Kupası Şampiyonu, Balkan (Takım)
Melihat Kokaalp	Dünya Liseler, Türkiye rekortmeni
Metin Bayram	Balkan (Takım)
Metin Kılıç	Balkan 3.
Muhlis Ejder	Balkan (Takım) 3.
Müzafer Zepak	Balkan Gençler 2.
Nevzat Yıldırım	Balkan Gençler (Takım) 2.
Nuran Satılmış	Balkan, Avrupa Kulüpler
Nurkan Dağtekin	Avrupa Kulüpler
Ramazan Karagöz	Balkan
Ramazan Yardımcı	Balkan (Takım)
Recep Yıldırım	Balkan (Takım)
Sabahattin Yıldırım	Balkan
Sadık Salman	Balkan
Sedat Gönen	Balkan
Sevilay Eytemiş	Dünya Üniversiteler (1.), Balkan
Siddik Dursun	Balkan (Takım) 2.
Sibel Özdemir	Balkan (Takım) 2.
Şakir Kaya	Balkan (Takım)
Şirin Gönen	Balkan
Talat Gökçe	Balkan (Takım)
Vedat Gönen	Balkan (5000 mt, 13:45 sn)
Yakup Gündüz	Avrupa Kulüpler
Yılmaz Yıldırım	Balkan (Takım)
Yusuf Zepak	Balkan

277
278

279

Extended English Abstract

280 Today, sport is a phenomenon that almost everyone deals with. Athletics is the oldest sport of
281 history and accepted as the base of all other sports. By establishing Turkish Republic athletics has
282 continually grown up in our country, and it has been become locus of interest of a large number of
283 people both dealing actively and following by.

284 Ağrı province has had very significant success at athletics and it has been a special region that
285 caused athletics to gain successful sportsmen both nationally and internationally up to now.

286 The purposes of this article are to share knowledge about the history of athletics in Ağrı province,
287 to take attention to the importance and place of the contributions of this province in Turkish sport,
288 and finally to make suggestions on improving athletics for this province.

The Properties of Ağrı Province

290 Ağrı is located in eastern Turkey, and has a border to Iran. Its altitude is 1,650 meter. The name of
291 Ağrı comes from Mount Ağrı, a 5,137 meters high stratovolcano, the highest mountain of Turkey.
292 The weather here is very cold in winter and the mountainsides are largely plain. Many nations
293 coveted the area in the history. The economy is basically agricultural. Ağrı also takes attention of
294 tourists because of cultural assets, climbing and trekking on mountains in summers, and skiing in
295 winters.

History of Athletics in Turkey

297 Turkish Athletic Federation was founded in 1922. Athletes competed in 1924 Paris Olympics first
298 time on behalf of Turkish Republic but before two Ottoman athletes competed in Stockholm 1912.
299 First national championship was organized in Eskişehir in 1924.

300 National triple jump record owner Ruhi Sarılap won bronze medal which was the first important
301 success at international athletics competition for Turkey at the 1948 London Olympics. Later he
302 got the same achievement in European Championships in Brussels 1950.

303 Turkish athletics have got several good results, but achievements were mainly regional until recent
304 years. Marathoner Mehmet Terzi and sprint queen Semra Aksu were two of these examples.

305 Turkey has not got any big championship medal until 2002 Munich Euro Championship. Süreyya
306 Ayhan is the nation's first ever European Champion, and then she took the silver medal at her
307 premium event 1500 meters in Paris 2003 World Champs.

308 After the year 2000, Turkish athletics have made great progress. Eşref Apak gained Olympics silver
309 in hammer throw, Elvan Abeylegesse and Karin Melis Mey got World Champs medals, including
310 many of European and World age-group titles (<http://www.taf.org.tr/federation>).

History of Athletics in Ağrı Province

312 There is no written source containing detailed information about the history of athletics in Ağrı.

313 It has been seen that the athletic activities started after the establishment of folk houses in Ağrı. In
314 1935, the first sports clubs were established in Ağrı. However, in this period there have not been
315 many activities and participations to contests.

316 Athletics has been the most influential branch of sports and almost become a passion in Ağrı from
317 1930s to now. Almost everyone from 7 to 70 / young and old has great interest in athletics in Ağrı.
318 Many athletes from Ağrı participated in the national team selection for national championships and
319 hundreds of them represented our country successfully up to now. It has been accepted as a great
320 achievement that once 9 athletes participating in national team of 25 athletes were from Ağrı.

321 In 1973, Elfesiya ALPTEKİN was appointed to the Regional Directorate of Physical Training.
322 Alptekin has started dialogue with physical education teachers to ask them to talk about the

323 importance of athleticism in the courses and started to work on to spread athletics among masses
324 and thus to make people raise their awareness. They attempted to prompt rural children to
325 athleticism on the assumption that they have more aggressive structure which was convenient to
326 this difficult sports branch. As a result, a large number of athletes from Ağrı have been selected to
327 the national team of athletics. One of them, Sadık SALMAN was the champion of the Balkans and
328 had received great appreciation from the sports minister of the period, the president of the
329 federation, and written and visual media.

330 Today, many athletes from Ağrı are selected to the national team and win international
331 achievements for our country. In addition, they also study sports at university, continue academic
332 studies and contribute to country athletics by taking part in detection and training of new athletes.

333 The appropriateness of the land structure for the athletic branch, the difficulty of the climatic
334 conditions, the economic problems of families and their expectations of sports are considered as
335 major factors in the athletic achievement in Ağrı. Today, Ağrı is an athletic center because of the
336 appropriateness of conditions a ⁴ heritage of years. In Turkey, Ağrı comes to mind especially with
337 Mount Ağrı then with athletics. The following points should be taken into account in order to have
338 this image become stronger:

- 339 - Athletes with potential should be detected using scientific methods, and then they should
340 be trained according to scientific principles in patience, with long-term planning.
- 341 - Besides maintenance of existing facilities, construction of new facilities is required in Ağrı.
- 342 - Athletes and coaches should be supported both financially and spiritually.
- 343 - The opportunities for training both the athletes and the coaches should be increased.
- 344 - Collaboration and coordination should be made with other institutions and organizations
345 (National Education Directorate, universities, sports clubs, sponsorships, health institutions
346 etc.) on issues such as the dissemination of athleticism, selection and training of athletes.

Atletizm

ORIJINALLIK RAPORU

%**4**

BENZERLIK ENDEKSI

%**3**

İNTERNET
KAYNAKLARI

%**1**

YAYINLAR

%**0**

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BIRINCIL KAYNAKLAR

1

www.taf.org.tr

İnternet Kaynağı

%**2**

2

BAYRAM, Metin and ŞIKTAR, Elif. "Doğu Anadolu Bölgesinde görev yapan atletizm antrenörlerinin görüşlerine göre atletizm sorunları", TUBITAK, 2011.

Yayın

%**1**

3

Submitted to Selçuk Üniversitesi

Öğrenci Ödevi

<%**1**

4

www.ingeteam.com

İnternet Kaynağı

<%**1**

5

asosjournal.com

İnternet Kaynağı

<%**1**

6

iticam.net

İnternet Kaynağı

<%**1**

